

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ

ЗАТВЕРДЖУЮ
 Декан факультету фінансів
 та обліку
 Андрій КІЗИМА
 « 29 » 2025 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
 Проректор з науково-педагогічної
 роботи
 Віктор ОСТРОВЕРХОВ
 « 29 » 2025 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
 Директор навчально-наукового
 інституту новітніх освітніх
 технологій
 Святослав ПИТЕЛЬ
 « 29 » 08 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ У БІЗНЕСІ»
 ступінь вищої освіти – БАКАЛАВР
 галузь знань – 07 УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ
 спеціальність – 071 ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ
 освітньо-професійна програма – ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ

Кафедра підприємництва і торгівлі

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практичні (год.)	РС, год.	Тренінг, год.	Самостійна робота студ., год.	Разом, год.	Залік (семестр)	Екзамен (семестр)
Денна	II	4	32	14	3	6	95	150	4	-
Заочна	II	4	8	4	-	-	138	150	4	-

29.08.2025


Робочу програму склала завідувач кафедри підприємництва і торгівлі,
д-р екон. наук, професор **Собко Ольга Миколаївна**

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри підприємництва і торгівлі, протокол № 1 від 26 серпня 2025 р.

Завідувачка кафедри,
д-р екон. наук, професор



Ольга СОБКО

Гарант ОП



Наталія ПОЧИНОК

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ У БІЗНЕСІ»

1. Опис дисципліни «ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ У БІЗНЕСІ»

Дисципліна «Інтелектуальна власність у бізнесі»	Галузь знань, спеціальність, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS <i>денна – 5;</i> <i>заочна – 5</i>	Галузь знань: 07 Управління та адміністрування	Статус дисципліни Вибіркова Мова навчання українська
Кількість залікових модулів – 3	Спеціальність: 071 Облік і оподаткування	Рік підготовки: <i>денна – 2;</i> <i>заочна – 2.</i> Семестр: <i>денна – 4;</i> <i>заочна – 4</i>
Кількість змістовних модулів – 2	Ступінь вищої освіти – бакалавр	Лекції: <i>денна:</i> 1 семестр – 32 год.; <i>Заочна:</i> 1 семестр – 8 год. Практичні заняття: <i>денна:</i> 1 семестр – 14 год.; <i>Заочна:</i> 1 семестр – 4 год.
Загальна кількість годин – <i>денна – 150;</i> <i>заочна – 150</i>		Самостійна робота: <i>денна – 95 год.;</i> <i>заочна – 138 год.</i> Індивідуальна робота – 3 год. Тренінг – 6 год.
Тижневих годин – 10 год., з них аудиторні – 3 год.		Вид підсумкового контролю – залік

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ У БІЗНЕСІ»

2.1. Мета вивчення дисципліни

Мета викладання дисципліни «Інтелектуальна власність у бізнесі» полягає у формуванні в студентів системи теоретичних знань і практичних навиків у сфері формування та використання інтелектуальної власності в підприємницькій діяльності, формування портфеля інтелектуальної власності складання, технології написання грантових проєктів у сфері інтелектуальної власності.

Дисципліна «Інтелектуальна власність у бізнесі» опирається на навчальний матеріал суміжних курсів теоретично-прикладного характеру, об'єднує цей матеріал в єдиний комплекс економічних знань. Студенти в процесі вивчення дисципліни з'ясовують роль інтелектуальної власності в підприємницькій діяльності.

Вивчення курсу «Інтелектуальна власність у бізнесі» передбачає наявність систематизованих та ґрунтовних знань із суміжних дисциплін, цілеспрямованої роботи над вивченням фахової літератури, активної роботи на лекціях, практичних заняттях і тренінгах, самостійної роботи.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

Мета лекційних занять полягає у донесенні до студентів і засвоєнні ними систематизованих знань в частині теоретико-прикладних у сфері інтелектуальної власності задля забезпечення інтелектуалізації діяльності суб'єктів господарювання/підприємництва.

Завдання лекційних занять полягає у викладенні студентам згідно з робочою програмою основоположних засад управління інтелектуальною власністю в підприємницькій діяльності, теорії грантрайтингу задля забезпечення інтелектуалізації та інноваційності в підприємстві.

Метою проведення практичних занять є формування у студентів підходів критичного мислення в частині осмислення теоретичних засад підприємницької діяльності на основі формування та використання інтелектуальної власності, набуття компетенцій щодо розробки та реєстрації прав на об'єкти інтелектуальної власності, а також розробки та подання грантових заявок у сфері інтелектуальної власності.

Завданнями проведення практичних занять є:

- ❖ засвоєння і закріплення теоретичних знань з навчальної дисципліни, отриманих на лекційних заняттях;
- ❖ формування умінь і практичних навичок щодо розробки, обґрунтування та реєстрації грантових заявок;
- ❖ засвоєння навичок розробки апікаційної форми грантових заявок.

3. ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ «ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ У БІЗНЕСІ»

Змістовий модуль 1

Теоретичні засади управління інтелектуальною власністю в бізнесі

Тема 1. ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ В ІННОВАЦІЙНІЙ ЕКОНОМІЦІ

Інноваційна економіка як середовище функціонування інтелектуальної власності. Закон України «Про інноваційну діяльність». Стратегія розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року. Інтелектуальна власність як базисний чинник формування конкурентного середовища в економіці знань.

Інтелектуальна власність як домінуюча форма функціонування інноваційної економіки. Інтелектуальна власність як результат інтелектуальної, творчої діяльності однієї людини (автора, виконавця, винахідника тощо) або кількох осіб. Види інтелектуальної власності: авторське право (літературні, музичні, художні твори) та промислова власність (винаходи, корисні моделі, промислові зразки, товарні знаки, географічні зазначення).

Поняття авторського права. Суміжні права, комерційні таємниці, сорти рослин, породи тварин, раціоналізаторські пропозиції та інші результати творчої діяльності.

Функції інтелектуальної власності: інноваційна, соціальна, стимулююча, регулююча. Об'єкти права інтелектуальної власності: винаходи і корисні моделі, промислові зразки, топографії інтегральних мікросхем, знаки для товарів і послуг, географічні зазначення.

Суб'єкти права інтелектуальної власності: творець (творці) об'єкта права інтелектуальної власності (автор, виконавець, винахідник тощо) та інші особи, яким належать за заповітом або за договором особисті немайнові та (або) майнові права інтелектуальної власності.

Цілі та роль інтелектуальної власності в інноваційній економіці.

Інтелектуальна власність у забезпеченні економічного зростання.

Література:

1. Закон України «Про інноваційну діяльність». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text>
2. Закон України «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1667-20#Text>
3. Національний орган інтелектуальної власності. Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій. URL: https://nipo.gov.ua/wp-content/uploads/2024/09/Annual_Report-2023-web3.pdf
4. Підприємництво: навч. посіб. / за ред. д-р екон. наук Собко О.М., проф., канд. екон. наук, доц. Бойчик І. М. Тернопіль: Економічна думка. 2023. 308 с.
5. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року» від 10.07.2019 № 526-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-%D1%80#Text>

Тема 2. РИНОК ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Поняття ринку інтелектуальної власності. Інтелектуальна власність як товар. Об'єкти і суб'єкти права інтелектуальної власності. Майнові права на об'єкти інтелектуальної власності.

Ринкова інфраструктура інтелектуальної власності: інституційний аспект. Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій

(УКРНОІВІ): функції, завдання. Сфери діяльності ІР офісу: експертиза заявок на об'єкти промислової власності; реєстрація прав інтелектуальної власності; Ведення державних реєстрів у сфері інтелектуальної власності; супровід діяльності колегіальних органів: Апеляційної палати, Комісії «Україна», Наглядової ради; міжнародне співробітництво; інформаційна та видавнича діяльність, надання роз'яснень; надання послуг та консультацій в сфері інтелектуальної власності; атестація патентних повірених (їх підготовка та ведення Реєстру). Сервіси ІР офісу.

National IP&Innovations Hub – національний центр сприяння інноваціям та провідний інформаційно-консультаційний партнер, який підтримує дослідження, розробку, комерціалізацію об'єктів права інтелектуальної власності та трансфер технологій. Послуги «National IP&Innovations Hub» надає послуги: PRO-менеджмент, координацію грантової діяльності, інформаційно-правовий супровід трансферу технологій, оцінку прав на об'єкти інтелектуальної власності. Статистична інформація у сфері інтелектуальної власності. Інформаційний дашборд ІР офісу.

Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України як центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності. Міністерство освіти і науки України як центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах освіти та науки. Наукові дослідження та реалізація прав інтелектуальної власності.

Всесвітня організація інтелектуальної власності (WIPO).

Література:

1. Загородній С. Про авторське право і суміжні права: ключові законопроекти. *Інтелектуальна власність в Україні*. URL: <https://intelvlas.com.ua/>
2. Закону України «Про авторське право і суміжні права». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text>
3. Закону України «Про охорону прав на винаходи та корисні моделі». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3687-12#Text>
4. Закону України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3689-12#Text>
5. Закону України «Про охорону прав на промислові зразки». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3688-12#Text>
6. Інтелектуальна власність у цифрах. Показники діяльності у сфері інтелектуальної власності за 2023 рік. URL: <https://nipo.gov.ua/wp-content/uploads/2024/05/IP-in-Figures-2023-web1-.pdf>
7. Національний орган інтелектуальної власності. Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій. URL: https://nipo.gov.ua/wp-content/uploads/2024/09/Annual_Report-2023-web3.pdf
8. Український Національний офіс інтелектуальної власності та інновацій. URL: <https://nipo.gov.ua/publicna-informatsiia/>
9. Підприємництво: навч. посіб. / за ред. д-р екон. наук Собко О.М., проф., канд. екон. наук, доц. Бойчик І. М. Тернопіль: Економічна думка. 2023. 308 с.
10. Промислова власність у цифрах. Показники діяльності у сфері промислової власності. URL: <https://ukrpatent.org/atachs/promvlasnist-2020.pdf>
11. Цивільний Кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
12. Research and Innovation Project. URL: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/projects_en

Тема 3. ПРОМИСЛОВА ВЛАСНІСТЬ

Промислова власність як складова права інтелектуальної власності. Поняття та джерела формування промислової власності. Об'єкти права промислової власності: винаходи, корисні моделі, промислові зразки. Суб'єкти права промислової власності. Процедура набуття прав на об'єкти промислової власності. Система подання електронних заявок для набуття прав на об'єкти промислової власності. Система електронної взаємодії.

Винахід як нове технічне/технологічне рішення, що відповідає вимогам патентоспроможності: поняття, класифікація (революційні, еволюційні). Об'єкти винаходу (продукт, спосіб).

Корисні моделі як нове і промислово придатне конструктивне виконання пристрою, яке повинно мати явно виражені просторові форми. Об'єкти корисних моделей (пристрій, процес).

Поняття і критерії патентоспроможності винаходів (новизна, промислова придатність, винахідницький рівень) і корисних моделей (новизна, промислова придатність).

Майнові права інтелектуальної власності на винахід/корисну модель. Немайнові права інтелектуальної власності на винахід/корисну модель. Опис до патенту.

Процедура набуття прав на винаходи та корисні моделі. Патент як охоронний документ, що завіряє авторство (ПБ), пріоритет (дата) та право власності. Заявки для державної реєстрації винаходу/корисної моделі: поняття, склад (заява, реферат, опис, формула, документ про сплату збору, креслення, інше). Форми подання заявок для державної реєстрації винаходу/корисної моделі. Етапи експертизи за заявкою для винаходів (попередня, формальна, кваліфікаційна) та корисних моделей (попередня, формальна). Етапність набуття прав на об'єкти патентного права. Термін дії майнового права на винаходи (20р.) та корисні моделі (10р.). Припинення державної реєстрації на об'єкти права промислової власності. Практика використання об'єктів патентного права. Обмеження майнових прав на винахід.

Промисловий зразок як результат інтелектуальної, творчої діяльності в галузі художнього конструювання. Промисловий зразок як зовнішній вигляд виробу або його частини, що визначається, зокрема, лініями, контурами, кольором, формою, текстурою та/або матеріалом виробу, та/або його оздобленням. Виріб як критерій відображення промислового зразка. Види промислових зразків (площинні, об'ємні, комбіновані). Поняття незареєстрованого промислового зразка. Критерії охороноздатності промислових зразків (новизна. Індивідуальний характер). Терміни чинності виключних майнових прав інтелектуальної власності на промисловий зразок (5р.). Міжнародна класифікацію промислових зразків: класифікатор, класи, підкласи. Порядок реєстрації промислового зразка. Форми подання заявок для державної реєстрації. Заявки для державної реєстрації промислового зразка: поняття, склад (заява, комплект зображень, опис, креслення, документ про сплату збору, інше). Етапність набуття прав на промислові зразки. Використанням промислового зразка. Етапність набуття прав на промисловий зразок. Припинення дії майнових прав на промисловий зразок.

Технології міжнародної реєстрації прав на об'єкти промислової власності. Міжнародна патентна класифікація: поняття, структура.

Література:

1. Закону України «Про охорону прав на винаходи та корисні моделі». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3687-12#Text>
2. Національний орган інтелектуальної власності. Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій. URL: https://nipo.gov.ua/wp-content/uploads/2024/09/Annual_Report-2023-web3.pdf
3. Підприємництво: навч. посіб. / за ред. д-р екон. наук Собко О.М., проф., канд. екон. наук, доц. Бойчик І. М. Тернопіль: Економічна думка. 2023. 308 с.
4. Цивільний Кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>

Тема 4. ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ В ПІДПРИЄМНИЦТВІ

Торгова марка як інтелектуальна власність та нематеріальний актив. Об'єкти торгової марки (позначення або комбінація позначень). Критерії відповідності об'єктів торгової марки (придатність для розрізнення товарів або послуг одних осіб від товарів або послуг інших осіб; придатність для відображення їх у Реєстрі). Види торгових марок (словесні, зображувальні, комбіновані, об'ємні, особливі). Торгова марка як елемент підвищення конкурентоспроможності. Правова охорона торгових марок як об'єкта інтелектуальної власності. Торгова марки: поняття, види та значення. Суб'єкти прав на торговельні марки. Об'єкти торговельних марок. Умови надання правової охорони. Об'єкти, які не можуть бути зареєстровані як торговельні марки. Оформлення прав на торговельні марки. Права і обов'язки, що впливають із свідоцтва на знак. Критерії охороноздатності торгових марок. Державна реєстрація торговельних марок. Процедура набуття прав на торговельні марки. Класи Міжнародного класифікатору товарів та послуг у реєстрації прав на торговельні марки. Заявки для державної реєстрації торгової марки: поняття, склад (заява, зображення, перелік товарів і послуг, додані документи). Форми подання заявок для державної реєстрації торгової марки. Етапи експертизи за заявкою для торгових марок (формальна, кваліфікаційна). Етапність набуття прав на торгові марки. Використанням торгової марки. Термін дії майнового права на торгові марки. Свідоцтво на знак для товарів і послуг як документ, що засвідчує право власності на торгову марку. Термін дії Свідоцтва на знак для товарів і послуг (10 р.) та процедура його продовження. Інтелектуальна власність. Знаки сповіщення про охорону торговельної марки.

Комерційне (фірмове) найменування як об'єкт права інтелектуальної власності. Вимоги до комерційного найменування (правдиве відображення). Особливі ознаки комерційного найменування (новизна, відмінність від існуючих). Власники прав на комерційні найменування (юридичні особи). Захист прав на комерційні найменування. Процедура передачі майнових прав на комерційне найменування (лише разом з цілісним майновим комплексом особи, якій ці права належать).

Ліцензії. Ліцензійні угоди. Види розрахунків за ліцензії: роялті, паушальна плата, комбіновані платежі. Оцінювання торгових марок. Види оцінок. Підходи до визначення вартості торгових марок: витратний, прибутковий, ринковий. Ідентифікація та оцінювання конкурентних переваг торгової марки. Особливості формування та використання інтелектуальної власності при здійсненні підприємницької діяльності в різних сферах.

Технології міжнародної реєстрації торговельних марок та географічних позначень. Міжнародна реєстрація торговельних марок реєстрація за Мадридською системою. Міжнародна реєстрація географічних зазначень походження товару за Лісабонською системою.

Література:

1. Економіка підприємництва : підручник / за ред. Л.В. Фролової. Одеса : Бондаренко М.О., 2020. 708 с.
2. Загородній С. Про авторське право і суміжні права: ключові законопроекти. *Інтелектуальна власність в Україні*. URL: <https://intelvlas.com.ua/>
3. Закону України «Про авторське право і суміжні права». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text>
4. Закону України «Про охорону прав на винаходи та корисні моделі». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3687-12#Text>
5. Закону України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3689-12#Text>
6. Закону України «Про охорону прав на промислові зразки». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3688-12#Text>

7. Інтелектуальна власність у цифрах. Показники діяльності у сфері інтелектуальної власності за 2023 рік. URL: <https://nipo.gov.ua/wp-content/uploads/2024/05/IP-in-Figures-2023-web1-.pdf>
8. Національний орган інтелектуальної власності. Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій. URL: https://nipo.gov.ua/wp-content/uploads/2024/09/Annual_Report-2023-web3.pdf
9. Український Національний офіс інтелектуальної власності та інновацій. URL: <https://nipo.gov.ua/publiczna-informatsiia/>
10. Підприємництво: навч. посіб. / за ред. д-р екон. наук Собко О.М., проф., канд. екон. наук, доц. Бойчик І. М. Тернопіль: Економічна думка. 2023. 308 с.
11. Промислова власність у цифрах. Показники діяльності у сфері промислової власності. URL: <https://ukrpatent.org/atachs/promvlasnist-2020.pdf>
12. Цивільний Кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
13. Research and Innovation Project. URL: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/projects_en

Тема 5. ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ В АВТОРСЬКОГО ТА СУМІЖНОГО ПРАВА

Поняття авторського права. Об'єкти авторського права (твори у галузі науки, літератури і мистецтва). Авторські права на твір. Виникнення авторського права. Суб'єкти авторського права (автори творів, їх спадкоємці та особи, яким автори чи їх спадкоємці передали свої авторські майнові права). Автор як первинний суб'єкт, якому належить авторське право. Презумпція авторства. Умови виникнення авторського права на твір. Знак охорони авторського права: графічне позначення та умови нанесення. Співавторство: поняття, види та умови визнання авторського вкладу. Похідний твір. Аудіовізуальні твори. Комп'ютерні програми та їхня охорона згідно з Бернською конвенцією. принципів авторського права до комп'ютерних програм (оригінальність, форма вираження). Бази даних. Реєстрація авторських прав на твір. Державна реєстрація авторського права на твір. Процедура набуття авторських прав на твір. Етапність державної реєстрації авторського права на твір. Заявка на реєстрацію авторського права на твір (заява, примірник твору, документ, що свідчить про факт і дату оприлюднення твору, документ про сплату збору, документ про сплату державного мита за видачу свідоцтва, довіреність). Заявка на реєстрацію договору (заява, примірник твору, примірник авторського договору, документ про сплату збору, довіреність). Знак охорони авторського права та його значення. Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір. Зміст суб'єктивного авторського права. Вільне використання творів. Строк охорони авторського права. Перехід твору до суспільного надбання. Авторське право та патентне право. Співвідношення права інтелектуальної власності та права власності. Джерела права інтелектуальної власності.

Суміжні права, комерційні таємниці, сорти рослин, породи тварин, раціоналізаторські пропозиції та інші результати творчої діяльності. Суміжні права як сукупність правових норм, що регулюють відносини з використанням виконань творів, фонограм, відеограм та програм мовлення. Суміжна права: сутність та об'єкти. Суб'єкти суміжних прав. Суб'єктивні суміжні права. Умови здійснення суміжних прав. Права виконавців. Права виробників фонограм. Права організацій мовлення. Обмеження суміжних прав та строк їх дії.

Література:

1. Економіка підприємництва : підручник / за ред. Л.В. Фролової. Одеса : Бондаренко М.О., 2020. 708 с.
2. Загородній С. Про авторське право і суміжні права: ключові законопроекти. *Інтелектуальна власність в Україні*. URL: <https://intelvlas.com.ua/>
3. Закону України «Про авторське право і суміжні права». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text>

4. Закону України «Про охорону прав на винаходи та корисні моделі». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3687-12#Text>
5. Закону України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3689-12#Text>
6. Закону України «Про охорону прав на промислові зразки». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3688-12#Text>
7. Інтелектуальна власність у цифрах. Показники діяльності у сфері інтелектуальної власності за 2023 рік. URL: <https://nipo.gov.ua/wp-content/uploads/2024/05/IP-in-Figures-2023-web1-.pdf>
8. Національний орган інтелектуальної власності. Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій. URL: https://nipo.gov.ua/wp-content/uploads/2024/09/Annual_Report-2023-web3.pdf
9. Український Національний офіс інтелектуальної власності та інновацій. URL: <https://nipo.gov.ua/publiczna-informatsiia/>
10. Підприємництво: навч. посіб. / за ред. д-р екон. наук Собко О.М., проф., канд. екон. наук, доц. Бойчик І. М. Тернопіль: Економічна думка. 2023. 308 с.
11. Промислова власність у цифрах. Показники діяльності у сфері промислової власності. URL: <https://ukrpatent.org/atachs/promvlasnist-2020.pdf>
12. Цивільний Кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
13. Research and Innovation Project. URL: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/projects_en

Тема 6. НЕТРАДИЦІЙНІ ФОРМИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Сутність і види нетрадиційних форм інтелектуальної власності. Наукові відкриття як об'єкти інтелектуальної власності, що немає майнових прав. Критерії охороноздатності наукових відкриттів. Диплом як документ, що право на наукове відкриття.

Рационалізаторська пропозиція як нетрадиційна форма інтелектуальної власності, що містить технологічне (технічне) або організаційне рішення у будь-якій сфері її діяльності. Об'єкти рационалізаторської пропозиції (продукт або процес). Ознаки рационалізаторської пропозиції (відповідність профілю підприємства, новизна, цінність). Суб'єкти права інтелектуальної власності на рационалізаторську пропозицію (автор та юридична особа).

Селекційні досягнення як об'єкти інтелектуальної власності. Об'єкти селекційної роботи. Результати селекційної роботи. Критерії охороноздатності об'єктів селекційних досягнень.

Комерційна таємниця як об'єкти інтелектуальної власності. Об'єкти інтелектуальної власності у сфері комерційної таємниці (основні виробничі показники, проекти, технологічні інструкції, результати перевірок і випробувань, опис зразків продукції на сировині, опис експериментів, оцінка якостей процесів і виробів, дослідницькі звіти, карти контролю якості, інструкції по підготовці кадрів, вартісні показники, дослідження ринку, список покупців, умови постачань і стратегії на ринку, прогнози). Ознаки комерційної таємниці (недоступність інформації, економічна цінність інформації, збереження секретності інформації).

Література:

1. Інтелектуальна власність у цифрах. Показники діяльності у сфері інтелектуальної власності за 2023 рік. URL: <https://nipo.gov.ua/wp-content/uploads/2024/05/IP-in-Figures-2023-web1-.pdf>
2. Національний орган інтелектуальної власності. Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій. URL: https://nipo.gov.ua/wp-content/uploads/2024/09/Annual_Report-2023-web3.pdf

3. Український Національний офіс інтелектуальної власності та інновацій. URL: <https://nipo.gov.ua/publiczna-informatsiia/>
4. Підприємництво: навч. посіб. / за ред. д-р екон. наук Собко О.М., проф., канд. екон. наук, доц. Бойчик І. М. Тернопіль: Економічна думка. 2023. 308 с.
5. Промислова власність у цифрах. Показники діяльності у сфері промислової власності. URL: <https://ukrpatent.org/atachs/promvlasnist-2020.pdf>
6. Цивільний Кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
7. Research and Innovation Project. URL: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/projects_en

Змістовий модуль 2

Технології розробки та оцінювання ефективності грантових заявок у сфері інтелектуальної власності

Тема 7. ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ В ГРАНТРАЙТИНГУ

Грантові заявки у сфері інтелектуальної власності: поняття і технології формування. Критерії відбору грантоотримувачів. Сфери використання. Сфера діяльності грантоотримувача. Величина гранту. Методики розрахунку оцінних показників. Донори грантової програми.

Аплікаційна форма грантової заявки: складові та вимоги до оформлення. Показники аплікаційної форми грантової заявки. Терміни складання заявок. Методика обґрунтування грантової заявки. Грантова аналітика. Технології пошуку аналітичних даних для написання грантової заявки. Бізнес-план для подачі заявки на грант. Етапи розроблення бізнес-плану: визначення цілей та головної мети складання бізнес-плану; визначення цільових користувачів бізнес-плану, визначення структури бізнес-плану; збір даних для кожного розділу бізнес-плану; складання бізнес-плану; експертиза і доопрацювання бізнес-плану; презентація бізнес-плану. Оформлення та презентація бізнес-плану.

Література:

1. Загородній С. Про авторське право і суміжні права: ключові законопроекти. *Інтелектуальна власність в Україні*. URL: <https://intelvlas.com.ua/>
2. Закону України «Про авторське право і суміжні права». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text>
3. Закону України «Про охорону прав на винаходи та корисні моделі». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3687-12#Text>
4. Закону України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3689-12#Text>
5. Закону України «Про охорону прав на промислові зразки». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3688-12#Text>
6. Інтелектуальна власність у цифрах. Показники діяльності у сфері інтелектуальної власності за 2023 рік. URL: <https://nipo.gov.ua/wp-content/uploads/2024/05/IP-in-Figures-2023-web1-.pdf>
7. Національний орган інтелектуальної власності. Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій. URL: https://nipo.gov.ua/wp-content/uploads/2024/09/Annual_Report-2023-web3.pdf
8. Український Національний офіс інтелектуальної власності та інновацій. URL: <https://nipo.gov.ua/publiczna-informatsiia/>
9. Підприємництво: навч. посіб. / за ред. д-р екон. наук Собко О.М., проф., канд. екон. наук, доц. Бойчик І. М. Тернопіль: Економічна думка. 2023. 308 с.

10. Промислова власність у цифрах. Показники діяльності у сфері промислової власності. URL: <https://ukrpatent.org/atachs/promvlasnist-2020.pdf>
11. Цивільний Кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
12. Research and Innovation Project. URL: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/projects_en

Тема 8. СТАНДАРТИЗАЦІЯ У СФЕРІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Стандарти у сфері інтелектуальної власності. Державні стандарти України (ДСТУ) у галузі промислової власності. ДСТУ 3574-97 «Патентний формуляр. Основні положення. Порядок складання та оформлення». ДСТУ 3575-97 «Патентні дослідження. Основні положення та порядок проведення».

Стандарти ВОІВ. Сфери регламентації згідно з стандартами ВОІВ: форма та зміст патентних документів; правила їх індексування, класифікування і кодування; зміст та структура офіційних бюлетенів і покажчиків до них; характеристики матеріальних носіїв інформації тощо.

Література:

1. Український Національний офіс інтелектуальної власності та інновацій. URL: <https://nipo.gov.ua/publiczna-informatsiia/>
2. Підприємництво: навч. посіб. / за ред. д-р екон. наук Собко О.М., проф., канд. екон. наук, доц. Бойчик І. М. Тернопіль: Економічна думка. 2023. 308 с.
3. Промислова власність у цифрах. Показники діяльності у сфері промислової власності. URL: <https://ukrpatent.org/atachs/promvlasnist-2020.pdf>
4. Цивільний Кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
5. Research and Innovation Project. URL: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/projects_en

СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ
З ДИСЦИПЛІНИ «ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ У БІЗНЕСІ»
(денна форма навчання)

РОЗДІЛ, ТЕМА	Кількість годин					
	Лекції	Прак-тичні заняття	Само-стійна робота	Інд. робота	Тренінг	Контрольні заходи
Змістовий модуль 1 <i>Теоретичні засади управління інтелектуальною власністю в бізнесі</i>						
1. Інтелектуальна власність в інноваційній економіці	2	1	10	1	2	тести, опитування, обговорення
2. Ринок інтелектуальної власності	4	1	10			тести, опитування, обговорення
3. Промислова власність	4	1	10			тести, обговорення
4. Інтелектуальна власність в підприємстві	4	1	10			опитування, обговорення
5. Інтелектуальна власність авторського та суміжного права	4	1	10			опитування, обговорення
6. Нетрадиційні форми інтелектуальної власності	4	1	10			опитування, обговорення
Змістовий модуль 2 <i>Технології розробки та оцінювання ефективності грантових заявок у сфері інтелектуальної власності</i>						
7. Інтелектуальна власність в грантрайтингу	6	4	20	2	4	заповнення грантової аплікаційної форми, розробка бізнес-плану
8. Стандартизація у сфері інтелектуальної власності	4	4	15			опитування, обговорення, заповнення грантової аплікаційної форми,
РАЗОМ	32	14	95	3	6	–

(заочна форма навчання)

РОЗДІЛ, ТЕМА	Кількість годин		
	Лекції	Прак-тичні заняття	Самостійна робота
Змістовий модуль 1 <i>Теоретичні засади управління інтелектуальною власністю в бізнесі</i>			
1. Інтелектуальна власність в інноваційній економіці	0,5	0,25	12
2. Ринок інтелектуальної власності	1	0,25	15
3. Промислова власність	0,5	0,25	15
4. Інтелектуальна власність в підприємстві	0,5	0,25	15
5. Інтелектуальна власність авторського та суміжного права	0,5	0,5	14
6. Нетрадиційні форми інтелектуальної власності	1	0,5	14
Змістовий модуль 2 <i>Технології розробки та оцінювання ефективності грантових заявок у сфері інтелектуальної власності</i>			
7. Інтелектуальна власність в грантрайтингу	2	1	30
8. Стандартизація у сфері інтелектуальної власності	2	1	24
РАЗОМ	8	4	138

5. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичне заняття № 1

Тема: ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ В ІННОВАЦІЙНІЙ ЕКОНОМІЦІ

Мета: сформулювати розуміння ролі інтелектуальної власності в забезпеченні інноваційного розвитку економіки; засвоїти сутність, цілі, функції інтелектуальної власності; засвоїти об'єкти та суб'єкти права інтелектуальної власності. Вивчити нормативно-правові документи у сфері інтелектуальної власності в Україні

Питання для підготовки

1. Поняття інтелектуальної власності.
2. Сутність, цілі та функції інтелектуальної власності.
3. Об'єкти права інтелектуальної власності.
4. Суб'єкти права інтелектуальної власності.
5. Нормативно-правове забезпечення інтелектуальної власності в Україні.

Тема: РИНОК ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Мета: засвоїти теоретичні засади функціонування ринкової інфраструктури в галузі інтелектуальної власності, цілі, завдання та інституційне забезпечення; вивчити законодавчо-нормативну базу регулювання в галузі інтелектуальної власності; вивчити досвід ЄС в частині функціонування «Європейського зеленого» курсу

Питання для підготовки

1. Ринкова інфраструктура інтелектуальної власності.
2. National IP&Innovations Hub: завдання, послуги.
3. Статистична інформація у сфері інтелектуальної власності.
4. Всесвітня організація інтелектуальної власності: цілі, завдання, послуги.

Практичне заняття № 2

Тема: ПРОМИСЛОВА ВЛАСНІСТЬ

Мета: засвоїти теоретичні засади у сфері промислової власності; набути практичних навичок і компетенцій у сфері подання та отримання охоронних документів на об'єкти права промислової власності

Питання для підготовки

1. Поняття та джерела формування промислової власності.
2. Об'єкти права промислової власності.
3. Суб'єкти права промислової власності.
4. Процедура набуття прав на об'єкти промислової власності.
5. Міжнародна патентна класифікація: поняття, структура.

Тема: ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ В ПІДПРИЄМНИЦТВІ

Мета: засвоїти теоретичні засади функціонування інтелектуальної власності у сфері підприємництва; набути практичних навичок і компетенцій у сфері подання та отримання охоронних документів на об'єкти права інтелектуальної власності в підприємстві

Питання для підготовки

1. Поняття, об'єкти та види торгових марок.
2. Критерії відповідності об'єктів торгової марки.
3. Суб'єкти прав на торгові марки.
4. Критерії охороноздатності торгових марок.
5. Державна реєстрація торговельних марок.

6. Свідоцтво на знак для товарів і послуг. Знаки сповіщення про охорону торговельної марки.
7. Комерційне (фірмове) найменування як об'єкт права інтелектуальної власності.
8. Технології міжнародної реєстрації торговельних марок. Міжнародна реєстрація торговельних марок реєстрація за Мадридською системою.

Практичне заняття № 3

Тема: ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ АВТОРСЬКОГО ТА СУМІЖНОГО ПРАВА

Мета: засвоїти теоретичні засади у сфері промислової власності; набути практичних навичок і компетенцій у сфері авторського та суміжного прав

Питання для підготовки

1. Поняття авторського права. Об'єкти та суб'єкти авторського права.
2. Державна реєстрація авторського права на твір. Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір.
3. Поняття суміжного права. Об'єкти та суб'єкти суміжного права.
4. Обмеження суміжних прав та строк їх дії.

Тема 6: НЕТРАДИЦІЙНІ ФОРМИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Мета: засвоїти теоретичні засади у сфері промислової власності; набути практичних навичок і компетенцій у сфері авторського та суміжного прав

Питання для підготовки

1. Сутність і види нетрадиційних форм інтелектуальної власності.
2. Критерії охороноздатності наукових відкриттів.
3. Раціоналізаторська пропозиція як нетрадиційна форма інтелектуальної власності. Об'єкти раціоналізаторської пропозиції. Ознаки раціоналізаторської пропозиції.
4. Суб'єкти права інтелектуальної власності на раціоналізаторську пропозицію.
5. Селекційні досягнення як об'єкти інтелектуальної власності.
6. Комерційна таємниця як об'єкт інтелектуальної власності. Об'єкти інтелектуальної власності у сфері комерційної таємниці. Ознаки комерційної таємниці.

Практичне заняття № 4

Тема: ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ В ГРАНТРАЙТИНГУ

Мета: засвоїти сутність грантрайтингу як виду діяльності у сфері інтелектуальної власності; вивчити принципи, методи, інструменти та технології. Розвинути практичні навички пошуку грантових програм, підготовки грантових заявок і складання бізнес-планів.

Питання для підготовки

1. Сутність та методи грантрайтингу в галузі інтелектуальної власності.
2. Гранти як інструмент фінансування діяльності в сфері інтелектуальної власності.
3. Міжнародний досвід грантрайтингу в галузі інтелектуальної власності.

Практичне заняття № 5

Тема: ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ В ГРАНТРАЙТИНГУ

Мета: Розвинути практичні навички пошуку грантових програм, підготовки грантових заявок і складання бізнес-планів у сфері інтелектуальної власності

Питання для підготовки

1. Заповнення аплікаційної форми грантової заявки.
2. Обґрунтування та складання бізнес-плану грантової заявки.

Практичне заняття № 7

Тема: СТАНДАРТИЗАЦІЯ У СФЕРІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Мета: засвоїти теоретико-організаційні та правові основи забезпечення якості в грантових заявках у галузі інтелектуальної власності, особливості стандартизації, її види та об'єкти; знати органи стандартизації на національному та міжнародному рівнях;

Питання для підготовки

1. Поняття якості та її в галузі інтелектуальної власності.
2. Поняття, види та об'єкти стандартизації в галузі інтелектуальної власності.
3. Національний орган стандартизації в Україні: завдання, склад та функції.
4. Державні стандарти України (ДСТУ) у галузі промислової власності. ДСТУ 3574-97 «Патентний формуляр. Основні положення. Порядок складання та оформлення».
5. ДСТУ 3575-97 «Патентні дослідження. Основні положення та порядок проведення».
6. Міжнародна неурядова організація в галузі інтелектуальної власності. Стандарти ВОІВ.

Практичне заняття № 8

Тема: СТАНДАРТИЗАЦІЯ У СФЕРІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Мета: розвинути практичні навички пошуку грантових програм, підготовки грантових заявок і складання бізнес-планів у сфері інтелектуальної власності

Питання для підготовки

3. Заповнення аплікаційної форми грантової заявки.
4. Обґрунтування та складання бізнес-плану грантової заявки.

1. ТРЕНІНГ З ДИСЦИПЛІНИ

Тематика тренінгу

Тренінг – практико-орієнтований процес набуття здобувачами фахового досвіду в частині виконання професійних завдань в сфері написання грантових заявок у галузі інтелектуальної власності.

Метою тренінгу є узагальнення теоретичних знань та застосування в практичній діяльності набутих вмінь та навиків, отриманих студентами під час вивчення навчальної дисципліни «Інтелектуальна власність у бізнесі».

Тема тренінгу: Набуття навичок в сфері розробки бізнес-плану в грантовій заявці у сфері інтелектуальної власності

Структура, організація і проведення тренінгу

1. **Вступна частина** проводиться з метою ознайомлення студентів з темою тренінгу.
2. **Організаційна частина** полягає у створенні робочого настрою у студентському колективі, встановленні правил проведення тренінгового заняття та формулювання підсумків. Ознайомлення студентів з роздатковим матеріалом: бланками документів, таблицями тощо.
3. **Практична частина** реалізується студентом в процесі складання бізнес-плану в межах обґрунтування грантової заявки та отримання грантового фінансування для написання грантових заявок у сфері інтелектуальної власності .
4. **Підведення підсумків** відбувається шляхом презентації та захисту підготовленого бізнес-плану грантової заявки, обговорення результатів виконаного тренінгового завдання. Виставлення викладачем оцінки за тренінг для кожного студента.

Результати тренінгу оцінюються викладачем у балах за стобальною шкалою і складають 5 відсотків підсумкового балу з дисципліни.

2. САМОСТІЙНА РОБОТА

Метою самостійної роботи студентів є формування в майбутніх фахівців навичок системного мислення при вивченні феномену інтелектуальної власності в бізнесі, інтелектуалізації підприємницької діяльності, інноваційного розвитку підприємництва.

Самостійна робота охоплює вивчення теоретичного навчального матеріалу з дисципліни в позааудиторному режимі, самонавчання та самоконтроль, а також набуття студентами практичних навичок методики розрахунку показників, обґрунтування рішень, висновків.

Для виконання самостійної роботи розроблено Методичні рекомендації до самостійної роботи студентів з дисципліни «Інтелектуальна власність у бізнесі». Завдання для самостійної роботи має наскрізний і персоналізований характер, видається студенту у перші два тижні навчання та виконується упродовж семестру відповідно до тематичного плану вивчення дисципліни «Інтелектуальна власність у бізнесі». У методичних вказівках подані розроблені завдання до виконання, варіанти вихідних даних, зведених в додатки, на основі яких студенти повинні проаналізувати середовище підприємства, його організаційну структуру, побудувати схеми, таблиці, провести необхідні розрахунки, обґрунтувати висновки. Методичні поради покликані допомогти студентам у самонавчанні та виконанні кожного завдання самостійної роботи з дисципліни «Інтелектуальна власність у бізнесі». Студенти виконують персональне завдання за даними одного з варіантів, номер якого встановлює керівник курсу. Методичні рекомендації доступні студентам у системі MOODLE.

Результати виконання самостійної роботи оцінюються викладачем у балах за стобальною шкалою і складають 15 відсотків підсумкового балу з дисципліни.

3. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У навчальному процесі методами навчання є лекції, практичні заняття, консультації викладачів, самостійна робота, робота в групах, поточне опитування, тестування, обговорення та моделювання практичних ситуацій, тренінг.

4. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ ТА МЕТОДИ ДЕМОНСТРУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення дисципліни «Інтелектуальна власність у бізнесі» використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- поточне опитування;
- залікове модульне тестування та опитування;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- оцінювання під час тренінгу;
- оцінювання виконання самостійної роботи;
- залік.

5. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу декана факультету за наявності поважних причин (напр., відсутність через хворобу та наявність відповідної довідки).

Політика щодо академічної доброчесності. Дотримання принципів академічної доброчесності під час вивчення дисципліни, проведення контрольних заходів та екзаменів.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (напр., карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням із керівником курсу з дозволу декана факультету.

6. КРИТЕРІЇ, ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни визначається як середньозважена величина залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту.

Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3
40%	40%	5%	15%
Поточне опитування	Модульний контроль 1	Тренінг	Самостійна робота
Середнє арифметичне від отриманих оцінок під час занять по темах 1-5 – не рідше одного разу на 2 практичні заняття	Контрольна робота	Середнє арифметичне з оцінок, отриманих за виконання завдань тренінгу	Оцінка за виконання дослідницько-практичного завдання

Поточне опитування під час заняття:

- **90–100 балів** – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань;
- **75–89 балів** – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки;
- **65–74 бали** – в цілому володіє навчальним матеріалом та викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки;
- **60–64 бали** – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускаючи при цьому суттєві неточності;
- **1–59 балів** – не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст теоретичних питань.

Підсумкова оцінка за поточне опитування кожного модуля визначається як середнє арифметичне оцінок, отриманих під час занять в межах кожного модуля.

Тренінг:

- **90–100 балів** – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його використовує під час виконання завдань тренінгу, виявляє творчий підхід до виконання завдань;
- **75–89 балів** – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при виконанні окремих завдань тренінгу не вистачає достатньої глибини та аргументації його використання, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки, загалом виявляє творчий підхід до виконання завдань;
- **65–74 бали** – в цілому володіє навчальним матеріалом та загалом його використовує при виконанні завдань тренінгу, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому суттєві неточності та помилки, в окремих моментах виявляє творчий підхід до виконання завдань;
- **60–64 бали** – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його використовує, недостатньо розкриває зміст завдань тренінгу, допускаючи при цьому суттєві неточності, не виявляє творчого підходу до виконання завдань;

- **1–59 балів** – не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст завдань тренінгу, не бере участі у колективних завданнях під час проведення тренінгу.

Самостійна робота:

- **90–100 балів** – зміст самостійної роботи повністю відповідає встановленим вимогам, містить елементи самостійного дослідження, свідчить про високий рівень опанування навчального матеріалу, студент на високому рівні виявляє творчий підхід до виконання завдань;
- **75–89 балів** – зміст самостійної роботи в основному відповідає встановленим вимогам, можуть бути несуттєві недопрацювання за окремими завданнями, свідчить про належний рівень опанування навчального матеріалу, студент належно виявляє творчий підхід до виконання завдань;
- **60–74 балів** – поставлені завдання виконані на недостатньому рівні; наведені авторські напрацювання є загальними і слабо обґрунтованими, свідчать про недостатній рівень опанування навчального матеріалу; студент припускається значних помилок у виконанні завдань, в окремих моментах виявляє творчий підхід до виконання завдань;
- **1–59 балів** – завдання практично не виконані; відсутні авторські напрацювання; грубі помилки у вирішенні завдань роботи, що свідчать про низький рівень опанування навчального матеріалу; студент не виявляє творчого підходу до виконання завдань.

7. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90 – 100	«відмінно»	A (відмінно)
85 – 89	«добре»	B (дуже добре)
75 – 84		C (добре)
65 – 74	«задовільно»	D (задовільно)
60 – 64		E (достатньо)
35 – 59	«незадовільно»	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
01 – 34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

8. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Найменування	Номер теми
Технічне забезпечення: мультимедійний проектор, ноутбук, проекційний екран.	1–8
Базове програмне забезпечення: ОС Windows.	1–8
Комунікаційна навчальна платформа (MOODLE) для організації дистанційного навчання (за необхідності).	1–8
Комунікаційне програмне забезпечення ZOOM для проведення занять в режимі онлайн (за необхідності).	1–8
Зразки форм звітності суб'єктів господарювання/підприємництва (за наявності)	7

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні:

1. Загородній С. Про авторське право і суміжні права: ключові законопроекти. *Інтелектуальна власність в Україні*. URL: <https://intelvlas.com.ua/>
2. Закону України «Про авторське право і суміжні права». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text>
3. Закону України «Про охорону прав на винаходи та корисні моделі». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3687-12#Text>
4. Закону України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3689-12#Text>
5. Закону України «Про охорону прав на промислові зразки». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3688-12#Text>
6. Інтелектуальна власність у цифрах. Показники діяльності у сфері інтелектуальної власності за 2023 рік. URL: <https://nipo.gov.ua/wp-content/uploads/2024/05/IP-in-Figures-2023-web1-.pdf>
7. Національний орган інтелектуальної власності. Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій. URL: https://nipo.gov.ua/wp-content/uploads/2024/09/Annual_Report-2023-web3.pdf
8. Український Національний офіс інтелектуальної власності та інновацій. URL: <https://nipo.gov.ua/publiczna-informatsiia/>
9. Підприємництво: навч. посіб. / за ред. д-р екон. наук Собко О.М., проф., канд. екон. наук, доц. Бойчик І. М. Тернопіль: Економічна думка. 2023. 308 с.
10. Промислова власність у цифрах. Показники діяльності у сфері промислової власності. URL: <https://ukrpatent.org/atachs/promvlasnist-2020.pdf>
11. Цивільний Кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
12. Research and Innovation Project. URL: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/projects_en

Додаткові:

1. Анна Штефан. Об'єкти, згенеровані комп'ютерною програмою (штучним інтелектом) без безпосередньої участі людини: перший світовий досвід правової охорони. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2023. № 1-2. С. 75-86.
2. Інтелектуальна власність. Підручник. Л.М. Попова., А.В. Хромов, І.В. Шуба: Харків, «Федорко», 2021, с. 262.
3. Капіца Ю., Махновський Д., Шахбазян К. Права інтелектуальної власності на результати досліджень українського вченого, що працює за кордоном, та іноземного вченого, що працює в Україні. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2022. № 6. С. 5-18.
4. Ковалів М. В. Адміністративна відповідальність за правопорушення у сфері інтелектуальної власності. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. - Серія: Право*. 2020. № 27. - С. 142-148.
5. Кулініч О., Потоцький М. Правові та організаційні засади атестації кандидатів у патентні повірені. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2022. № 6. С. 79-89.
6. Миджин Г. Є. Складові елементи адміністративно-юрисдикційної діяльності митних органів у сфері захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності. *VISEGRAD JOURNAL ON HUMAN RIGHTS*. 2020. № 6. Частина 2. С. 213-218.
7. Миджин Г. Є. Способи та засоби забезпечення законності у сфері захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності. *Юридичний бюлетень*. 2020. Випуск 13. С. 131-138.

8. Наталія Мироненко. Теорія та практика кодифікації законодавства у сфері промислової власності: порівняльно-правовий аспект. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2023. № 1-2. С. 5-15.

9. Олена Штефан. Цивільно-правові способи захисту авторського права і суміжних прав: новації законодавства. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2023. № 1-2. С. 25-33.

10. Право інтелектуальної власності: Підручник. О. І. Харитонова, Є. О. Харитонов, Т. С. Ківалова, В. С. Дмитришин, О. О. Кулініч, Л. Д. Романадзе та ін.] за заг. ред. О. І. Харитонової. Видавництво Юрінком Інтер. 2022. 540 с.

11. Рябченко Ю. Оригінальність твору: законодавчі новації та перспективи їх реалізації. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2023. № 1-2. С. 25-33.

12. Тверезенко О. Підстави виникнення (набуття) майнових прав інтелектуальної власності. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2019. № 4. С. 76-85.